

اقدامات موسسات
امام موسی صدر در لبنان

لؤی شرف‌الدین

مدیر موسسات امام
موسی صدر در لبنان

پیامبر صلی الله علیه و آله: مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ وَ مَنْ سَمِعَ رَجُلًا ينادي يا لِمُسْلِمِينَ فَلَمْ يَجِبْهُ فُلَيْسَ بِمُسْلِمٍ؛ هر کس صبح کند و به امور مسلمانان همت نوردد، از آنان نیست و هر کس فریاد کمک‌خواهی کسی را بشنود و به کمکش نشتابد، مسلمان نیست. [کافی، ج ۲، ص ۱۶۴، ح ۵]

در بدو آواره شدن مردم مناطق مرزی در جنوب لبنان، مکان اسکان برای آوارگان تهیه شد و موسسه به‌صورت روزانه و داوطلبانه، برای ۱۷۰۰ نفر، سه وعده غذا تهیه می‌کرد. سپس سازمان ملل و موسسه‌های خیریه دیگر برای کمک آمدند و وعده‌های غذایی به صبحانه و ناهار تغییر کرد و بعد فقط ناهار تامین شد. پس از آن سازمان ملل مسئله غذا را به عهده آوارگان سپرد. نهایتاً ۱۳۰،۰۰۰ ص وعده غذا تهیه شد.

وقتی که جنگ گسترده‌تر شد، روزهای دوشنبه و سه‌شنبه مردم در جاده‌ها بودند، چهارشنبه مستقر شدند. منازل استقرار آن‌ها یا خالی بود، یا اثاث داشت یا صاحبانش مسافرت بوده‌اند. آوارگان بی‌اثاث و بی‌پول و بی‌بضاعت فرار کرده‌اند. موسسه لباس تهیه کرد و همزمان به نیازهای درمانی آن‌ها نیز رسیدگی شد.

وزارت بهداشت لبنان مسائل درمان جسمی و روحی سه مدرسه که پر از آوارگان هستند را به موسسه سپرده است و تا به حال به صورت روزمره کادر درمانی و کادر اجتماعی موسسه در این سه مدرسه مستقر است.

خدمات موسسه امام موسی صدر برای آوارگان شامل مسائل درمانی اولیه و GBV (Gender Base Violence)، Dignity Kits (ویژه بانوان است)، Psychological Aid (کمک اولیه روانی)، Psychological Social Service (خدمات روانی اجتماعی)، علاوه بر درمان‌های جسمی (سرطان، بیماری قند...) است. همچنین در این مسیر، بیمارستان‌هایی که به موسسه اعتماد دارند خدمات‌شان را در اختیار موسسه برای آوارگان گذاشتند.

۵۲۵ کارمند موسسه نیز همزمان با دیگر مردم جنوب آواره شده‌اند، یعنی ۵۲۵ خانواده، بعضی با پدر و مادر خانم، بعضی با پدر و مادر آقا و بعضی با پدر و مادر هر دو یعنی همزمان دو یا سه خانواده آواره شده‌اند.

در بیروت فقط ۹ خانواده هستند و بقیه در کل لبنان پخش هستند. موسسه تک تک آن‌ها را پیدا کردند و در تماس دائم برای تامین نیازهایشان هست.

از آن سو، یتیمان و خانواده‌هایشان را تک تک پیدا کردند و در تماس دائم هستند. با توجه به سرد شدن هوا در روزهای آینده، تا به حال هزاران پتو و هزاران دست لباس زمستانی پخش شده است.

علاوه بر ۱۳۰،۰۰۰ وعده غذا بیش از ۸۰،۰۰۰ صندوق غذا برای آوارگان پخش شده است. هر صندوق برای خانواده ۴ نفره به مدت دو هفته کفایت می‌کند. موسسه حالا به دنبال ۱۰۰،۰۰۰ پتو برای سرمای زمستان است.

در خصوص مسائل آموزشی نیز، در زمان کرونا موسسه توانست برای تک تک شاگردها تبلت بخرد و ابزار شارژ و اینترنت برای تک‌تک‌شان تامین کرد. این تبلت‌ها هنوز هستند و از آنها استفاده خواهند کرد.

عواقب آنها صورت می‌گیرد که می‌تواند به عنوان یک سند در دادگاه و محکمه بین‌المللی به کار بیاید. دادگاه‌ها در آمریکا که به ناحق ایران را محکوم می‌کنند، مقدار زیادی از مستندات‌شان اظهارنظرها و بیانیه‌های مقامات ایرانی هستند. ما وقتی صحبت می‌کنیم و به هیجان می‌آییم متوجه نمی‌شویم که اظهارات یک مقام دولتی حرف‌هایش سند است و می‌تواند ایجاد مسئولیت کند».

البته شاید صحبت‌های وزیر امور خارجه پیشین متوجه مقاماتی نیست که بیش از آنکه سخنان‌شان به عنوان گرابی برای محکوم ساختن ایران تعبیر شود، با توجه به جایگاه‌شان، ممکن است که مسئول هشدار به غرب باشند. کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی یکی از همین مقامات است که در سخنان خود بارها نسبت به تغییر دکترین هسته‌ای ایران به کشورهای غربی نهب زده است. خرازی در تازه‌ترین مصاحبه خود با شبکه‌های میادین در این خصوص گفت: «تغییرات احتمالی در دکترین هسته‌ای ایران همچنان یک احتمال باقی می‌ماند، به‌ویژه اگر با یک تهدید وجودی مواجه شود». با این حال اما در این موارد نیز شاهد بودیم که چنین اظهاراتی موجب شکل‌گیری فصل جدیدی در گزارش‌های فصلی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص پرونده هسته‌ای ایران شده است که در هر گزارش، اظهارات مقامات کشور در قبال موضوع هسته‌ای را بازتاب می‌دهد. در این رابطه حتی سخنان علی اکبر صالحی، رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی نیز با واکنش رافائل گروسی مواجه شد که گفت: «لفاظی نگران‌کننده‌ای وجود دارد، شاید شنیده باشید که مقامات بلندپایه ایران می‌گویند اخیراً همه عناصر لازم برای [ساخت] یک سلاح هسته‌ای را دارند». وی خطاب به تهران افزود: «لطفاً به من هم اطلاع بدهید که چه چیزهایی در اختیار دارید». رافائل گروسی در نشست خبری پس از افتتاحیه نشست ماه مارس شورای حکام نیز در پاسخ به سوالی گفت: «نشانه‌ای از اینکه ایران به سمت تسلیحات هسته‌ای برود نداریم اما حرف‌هایی می‌شنویم و سوالاتی درباره‌اش مطرح می‌کنیم. در عین حال ایران تنها کشوری است که تسلیحات هسته‌ای ندارد اما اورانیوم ۶۰ درصدی غنی می‌کند». این سخنان پس از آن بیان شد که رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی در برنامه‌ای تلویزیونی در پاسخ به این سوال که «اما توانایی ساخت بمب اتمی را داریم؟» گفت: «اما همه آستانه‌های علم و فناوری هسته‌ای را داریم. من یک مثال بزنم؛ یک خودروسازی می‌خواهد، موتور می‌خواهد، فرمان می‌خواهد، جعبه دنده می‌خواهد. حالا شما پارس جعبه دنده ساختی؟ می‌گویم بله، موتور ساختی؟ البته هر کدام برای کار خودشان».

ما همچنین در موضوع همسایگان نیز بارها شاهد اظهارات نسنجیده از سوی چهره‌های رسانه‌ای و مقامات کشور بوده‌ایم که جز برای افزایش سطح ایران‌هراسی در منطقه، هیچ دستاوردی برای کشور به همراه نداشتند. تیتو «شلیک موشک انصارالله به ریاض، هدف بعدی دویبی» از مصادیق همین اقدامات به منظور در مظان اتهام قرار دادن تهران در موضوع راهبری در جنگ انصارالله و عربستان بود. ریاض بارها در طول ۵ دور مذاکرات خود با تهران برای ازسرگیری روابط دیپلماتیک، از ایران خواسته بود تا از نفوذ خود بر انصارالله‌یمن برای پیشبرد روند پایان جنگ استفاده کند. جمهوری اسلامی ایران بارها بر این امر تاکید کرده است که در منطقه نیروی نیابتی ندارد و هیچ کشور یا گروهی تحت فرمان ایران اقدامات خود را انجام نمی‌دهد.

در روزهای اخیر نیز شاهد بیان اظهارات غیرقابل دفاعی از سوی یکی از مقامات دولت سیزدهم بودیم که در واکنش به تداوم تجارت کشورهای همسایه و عربی با اسرائیل گفته بود: «این هفت میلیارد دلار نفت خامی که این‌ها (اسرائیل) وارد می‌کنند، عمده‌اش از کشورهای اسلامی است... از آذربایجان به این‌ها نفت خام می‌دهند، آمارهایی است که کردستان عراق نفت خام می‌دهد، برخی کشورهای اسلامی نفت خام می‌دهند، این را باید تحریم کنیم؛ البته اگر ادامه دهند، از نظر ما زدن ناوگان حمل نفت خام کشورهای اسلامی به رژیم صهیونیستی مجاز است. چه فرقی می‌کند؛ یک کشتی از فرانسه و کجا بار برای رژیم صهیونیستی ببرد را می‌زنیم یا اینکه تانکرها از کشورهای اسلامی برای رژیم صهیونیستی نفت ببرند، فرقی نمی‌کند و جفتش از نظر ما اهداف مشروع است». سخنان حجت‌الملکی در حالی بیان می‌شود که ایران هیچ‌گاه آمريت و عاملیت خود در هدف قرار دادن کشتی‌های تجاری را نپذیرفته و آن را اقدامی براساس تصمیم انصارالله عنوان کرده است.

باید مشخص شود چه کسی مواضع رسمی کشور را بیان می‌کند

جاوید قربان اوغلی، دیپلمات بازنشسته در پاسخ به این سوال که اظهارات مختلف و بعضاً ضدونقیض تاچه میزان سیاست خارجی کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد، گفت: «بارها بر این موضوع تاکید کرده و در یادداشت‌ها و مصاحبه‌ها با رسانه‌های مختلف نوشته و گفته‌ام، باید سیاستی اتخاذ شود که در سیاست خارجی فقط یک صدا از کشور شنیده شود. بدین معنا که موضع رسمی کشور در تحولات مهم جهان، از زبان یک نهاد رسمی بیان شود. به‌طور طبیعی وزارت خارجه مرجع چنین مسئولیتی است. در همه جا موضع رسمی کشورها از زبان رئیس‌جمهور (نخست‌وزیر بسته به نوع حکومت) و وزارت خارجه (وزیر و سخنگوی وزارتخانه) بیان می‌شود. پذیرفته نیست کشور ده‌ها سخنگو داشته باشد و هر یک با یک کلام هزینه سنگینی برآشاند اما در مقابل هیچ‌کس پاسخ‌گو نباشد».

سفیر پیشین ایران در الجزایر و آفریقای جنوبی همچنین در پاسخ به این سوال که آیا در کشورهای دیگر سابقه اینگونه چندصدایی و اظهارات نسنجیده وجود دارد، گفت: «به‌هیچ‌عنوان اینگونه نیست. اجازه بدهید یک نمونه برای شما بگویم. در الجزایر که بودم، جنگ

نه تکذیب و اعتراف رئیس‌جمهور اوکراین، که اصرار برخی مقامات ایرانی بر تأیید ادعای ارسال موشک به روسیه بود؛ برای مثال، احمد بخشایش اردستانی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی پس از مطرح شدن این ادعا در سخنانی گفته بود: «ایران در راستای همکاری‌های اقتصادی و سیاسی خود به روسیه پهناد و موشک صادر می‌کند. در مقابل روس‌ها با ایران همکاری می‌کنند تا تحریم‌ها را دور بزنیم ما خیلی از اجناس مان‌را از روسیه وارد می‌کنیم. ما باید برای تأمین نیاز خود از جمله در واردات سوپا و گندم تهاوت کنیم. یک بخش از تهاوت شامل ارسال موشک و بخش دیگر ارسال پهنادها به روسیه است».

مسئله بیان برخی سخنان از سوی مقامات کشور که صحت نداشته اما به‌منبعی برای اثبات اتهامات علیه تهران تبدیل می‌شوند و تنها به موضوع ادعای ارسال موشک به روسیه محدود نمی‌شود و به معضلی برای کشور بدل شده است تا جایی که محمدجواد ظریف، معون راهبردی ریاست‌جمهوری نیز اخیراً در اظهاراتی در این رابطه گفته است: «در کشور ما اظهارنظرها بدون توجه به

سخنسان نسنجیده تبعات جبران‌ناپذیر

اظهارات افراد غیرمسئول تاچه میزان بر ایجاد فشارهای دیپلماتیک موثر است؟

فاطمه کلانتزی

خبرنگار دیپلماسی

شهریورماه سال جاری، آمریکا و تروئیکای اروپایی تحریم‌های جدیدی را علیه ایران تصویب کرده و دلیل آن را ارسال موشک‌های بالستیک از ایران به روسیه عنوان کردند. اتهام ارسال موشک از سوی مقامات ایرانی از جمله سعیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه تکذیب شد. وزیر امور خارجه در حساب ایکس خود نوشت: «یک بار دیگر آمریکا و اروپا بر اساس اطلاعات غلط و منطقی معیوب عمل کردند. ایران به روسیه موشک‌های بالستیک ارسال نکرده است. تمام». در حالی که همین اتهام در نهایت در مهرماه موجب تحریم هوایی ایران ایر شد، پس از دوماه، ولودیمیر زلنسکی در یک سخنرانی اعتراف کرد که براساس اطلاعات کی‌یف، ایران موشکی به روسیه نداده است. موضوع قابل توجه در این پرونده اما